

תורה (14)

הגמרא (יומא כח:) למדה מכאן, שאברהם אבינו ידע לחשב באופן מדויק את שעת הנץ החמה, למרות הקושי הגדול הכרוך בכך. יש כמה הסברים בגמרא ליכולת מיוחדת זו של אברהם אבינו. אחד מהם הוא שאברהם אבינו היה שונה משאר בני האדם משום שהוא היה "זקן ויושב בישיבה". בהזדמנויות חוזרות ונשנות היה מזכיר הגר"א שפירא זצ"ל את הגמרא ומדגיש שהגמרא אינה אומרת שאברהם אבינו שונה משאר בני האדם משום שהוא היה אחד מהאבות הקדושים או בגלל שהוא היה צדיק גדול, אלא משום שהוא היה זקן ויושב בישיבה, ומכאן אנחנו רואים את מעלת לימוד התורה ובעיקר בישיבה, הגר"א שפירא זצ"ל היה מוסיף את דברי רבינו חננאל במקום שבישיבה ובכל מקום שלומדים תורה יש שכינה.

לימוד גמרא

פעמים רבות עולה השאלה מדוע חשוב ללמוד גמרא. שאלה זו נשאלת משום שבלימוד הגמרא מתמודדים עם קשיים רבים וייחודיים (שפה זרה, לוגיקה שלפעמים לא מובנת ועוד), ובכל מקום שיש קשיים, יצר הרע עובד שעות נוספות. ראשית יש לומר שלא ניתן להיות תלמיד חכם ללא לימוד מעמיק של הגמרא. לא ניתן לפסוק הלכות ללא הבנה מעמיקה של הגמרא יחד עם מפרשיה לאורך הדורות. בדורות האחרונים יצאו גמרות עם פירושים המבארים בלשון קלה את דברי הגמרא המקלים את הלימוד ויש בכך תועלת גדולה למי שלא יכול ללמוד בעומק. אולם, אדם השואף להיות תלמיד חכם, חייב לדעת ללמוד מתוך גמרא רגילה, לנתח את הסוגיא, ללמוד לעומק את מחלוקות הראשונים ואת השתלשלות פסיקת ההלכה. הגמרות המבארות מקבעות את הלך מחשבתנו על אופן אחד בו ניתן לבאר את הסוגיא וגם כאשר הן מציינות מחלוקת מפרשים, קשה להגיע איתן להבנה מעמיקה. לימוד גמרא טומן בתוכו קשיים גדולים יותר, אך יש בכך תועלת רבה. שבסוף יכול להבין היטב הגמרא וגם ללמוד לבד.

המלקט

למוד תורה בכל יום

בכל יום מימות החול צריך לקבוע עיתים לתורה, שנאמר: "לא ימוש ספר התורה הזה מפיק, והגית בו יומם ולילה" (יהושע א, ח), לכן צריך כל אדם לקבוע זמן קצר ללימוד ביום וללימוד בלילה (מנחות טז:). לימוד זה מועיל לשמור על הקשר הקבוע לתורה, ועל ידו ניתן גם לחזור על דברי התורה כדי שיהיו שמורים בלב, אבל אין בכוחו לרומם את היהודי לרמה נאותה בידיעת התורה

דבר תורה: חשיבות לימוד תורה בכל יום

חז"ל מלמדים אותנו יסוד גדול בעבודת ה': לא רק כמה לומדים אלא כמה מתמידים. בגמרא נאמר: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוה אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. (סנהדרין ק"ה:) המסר ברור, העיקר הוא לא להפסיק. גם אם הלימוד לא מושלם, גם אם אין חשק, עצם הקביעות בונה את האדם. ומצד שני, בגמרא נאמר: אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה (ברכות ס"ג:), לא מדובר רק במסירות גדולה, אלא בהתמדה, אדם שמוכן לתת מעצמו כל יום, גם כשקשה. מכאן נבין דבר עמוק: התורה לא נקנית ביום אחד, אלא נבנית לאט יום אחרי יום. כמו שאדם אוכל כל יום כדי לחיות, כך הנשמה צריכה תורה כל יום. אם יום אחד מפסיקים הקשר נחלש. אפשר להמשיל זאת לטפטוף מים על אבן: טיפה אחת לא עושה כלום, אבל טיפה ועוד טיפה, שוברת סלע. כך גם לימוד יומי, אפילו כמה דקות, משנה את האדם מבפנים. (כך הבין רבי עקיבא) לכן הקבלה הכי חשובה היא: לא כמה זמן אלמד, אלא שלא יעבור יום בלי תורה, אפילו: משנה אחת, הלכה אחת, כמה פסוקים. זה בונה קשר קבוע עם הקב"ה וזה עיקר החיים. לא לחפש גדולות, לחפש קביעות. מי שלומד כל יום, לאט לאט הופך להיות אדם אחר לגמרי.

המלקט

חיוב ללמוד תורה ביום ובלילה

יש חיוב לקבוע זמן ללימוד ביום ובלילה ובזה יוצא בקיום מצוות עשה של תלמוד תורה, ובשעת הדחק אפילו בקר"ש שחרית וערבית. חיוב נוסף שהוא שלמות המצווה של תלמוד תורה, שצריך ללמוד בכל עת שאינו עוסק לפרנסתו או לצרכים הכרחיים אחרים או דבר מצווה, כמ"ש והגית בו יומם ולילה. הלכה כר' ישמעאל שאדם רשאי לעסוק בדרך ארץ לצורך פרנסתו ומ"מ יעשה תורתו קבע ומלאכתו עראי. וכשעוסק לפרנסתו אין הדבר נחשב כביטול תורה, וי"א שאף בזמן זה צריך להשתדל להיות דבוק בתורה. מי שיכול להיות עסקו רק בתורה הרי זה משובח ובפרט מי שאין לו דאגת פרנסה. מדברי פוסקים רבים נראה שכל האמור משתנה בין אדם לאדם, והדבר תלוי בכל אדם. כלומר אם יש בכוחו של אדם ללמוד זמן מרובה של תורה בכמות ואיכות, ממילא זמן זה הופך להיות עליו כחובה.

מעולם לא פסקה ישיבה מאבותינו

בפרשת העקידה, לאחר שהקב"ה ציווה את אברהם אבינו לעקוד את בנו, אברהם אבינו הזדרז לקיים את ציווי בוראו "וישכם אברהם בבוקר" (בראשית כב, ג).

כדי להאיר את החיים ולתקן את העולם. לימוד קבוע בשבתות ובחגים אמור להיות הפתרון. **המלקט**

טעם הדבר כמו שאמרו חז"ל שבסדר הבריאה: התורה קדמה לעולם.

התורה היא תכנית אלוקית הכוללת בתוכה את כל הערכים הרצויים לפניו יתברך. על פי התוכנית ברא הבורא את העולם, שבו ברצונו לקיים את הערכים שקבע, נמצא שעל ידי שאנו עוסקים בתורה בשקידה ובהעמקה יומם וליל, אנו מקשרים את כל היקום אל שורשיו ומעלים אותו למעלה גבוה ממקומו ומתוך כך נמשך השפע והברכה לעולם הזה. על זה אומר **הזוהר הקדוש**, שהקב"ה הסתכל באורייתא וברא עלמא. זאת אומרת, התורה קדמה לעולם והיא התוכנית שלו. מטעם זה באלפי שנות תורה, הקדוש ברוך הוא פזר את עם ישראל בכל העולם, כדי שכאשר יסיימו את לימוד התורה בארץ ישראל וילכו לישון, כי לא איברי ליליא אלא לשינה, ביבשות אחרות עדיין לומדים תורה, וכאשר שם הולכים לישון כבר קמים במדינות אחרות לתפלה ולתורה, ונמצא שאין לך רגע אחד בעולם הפנוי מלימוד תורה, כי אם יהיה רגע פנוי מלימוד התורה, יאבד העולם את זכות הקיום שלו. וזה שכתב רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, בספרו "נפש החיים" בעניין חשיבות ונחיצות לימוד התורה, שבזכות לימודיה מתקיימים כל העולמות, "ולזאת עיקר חיותם ואורם וקיומם של העולמות כולם על נכון, הוא רק כשאנחנו עוסקים בה כראוי, כי קוב"ה ואורייתא וישראל כולא חד. והאמת בלתי שום ספק כלל שאם היה העולם כולו מקצה עד קצה פנוי, אף רגע אחת ממש מהעסק והתבוננות שלנו בתורה, כרגע היו נחרבים כל העולמות עליונים ותחתונים והיו לאפס ותהו חס ושלוש. השפע היורד לכל העולמות או צמצום השפע, הכל תלוי ובהתאם לעסק לימוד התורה בכמות ובאיכות. לכן אנו מברכים עליה וחיי עולם נטע בתוכנו, כעניין הנטיעה שנטיעתה כדי לעשות פרי להרבות טובה. כן אם אנו מחזיקים בתורה הקדושה בכל כחנו כראוי, אנו מנחילין חיי עד וממשיכים משרשה הנעלם למעלה מכל העולמות, תוספות קדושה וברכה ואור גדול בכל העולמות. **המלקט**

חשיבות לימוד תורה

רבי אלעזר פרש את הפסוק: "ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתך לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה" (ישעיה נא). שנינו, כל בן אדם שהשתדל לומר מלים של התורה, ושפתותיו מרחשות (ממלמות) תורה, הקדוש ברוך הוא מחפה עליו, והשכינה פורשת עליו כנפיה (הגנה). זה שכתוב "ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתך". ולא עוד, אלא שהוא מקיים את העולם, והקדוש ברוך הוא שמח עמו, כאלו אותו יום נטע שמים וארץ. זה שכתוב, (ישעיה נא) **לנטע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה**". **המלקט**

הלכה: תלמוד תורה

חייב אדם לשלש את לימודו בכל יום שליש בתורה שבכתב, דהיינו תנ"ך, ושליש במשנה, ושליש בתלמוד. כיצד, הרי שהיה עוסק במלאכתו לפרנסת בני ביתו שלש שעות ביום, ונשארו לו תשע שעות, יעסוק בשלש שעות מהן במקרא, ובשלש שעות במשנה, ובשלש שעות בתלמוד ופוסקים, להבין ולהורות הלכה למעשה. וללמוד דבר מתוך דבר, לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. במה דברים אמורים בתחלת לימודו של האדם, אבל כשיגדל בתורה יפנה כל ימיו לעסק התלמוד והפוסקים בלבד, לפי רוחב לבו וישוב דעתו לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, עד שידע היאך עיקר המצות, והיאך יוצא האסור והמותר, ולדמות דבר לדבר להבין ולהורות הלכה ולמעשה. ובעתים מזומנות יקרא בתורה שבכתב ובמשניות, כדי שלא ישכח דבר מדיני התורה. **שו"ת בייע אומר**

פתגם: אמונה קטנה מניעה הרים גדולים. **פתגם חסידי**

חקירה: תוספת שבת ויום טוב: חלק מיום שישי נעשה כשבת עצמה, או דין נפרד, ואינו חלק משבת (עיון בלומדות א. קונטרסי שיעורים נדרים יג-ט לגבי תוספת יום טוב. דברי יחזקאל מה-ה בהשמטה: אינו חלק משבת)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור חסד: פעם בכפר קטן גרה אישה זקנה שחיה לבדה. בכל בוקר הייתה יושבת ליד החלון ומביטה בעוברים ושבים, אך כמעט אף אחד לא היה עוצר לברך אותה. יום אחד, ילד קטן שם לב שהיא נראית עצובה. למחרת הוא קטף פרח מהגן שלו והניח אותו על אדן החלון שלה בלי לומר מילה. הזקנה חייכה לראשונה מזה זמן רב. ביום שאחרי, הוא הביא עוד פרח. ואז עוד אחד. לאט לאט הצטרפו אליו גם ילדים אחרים. בכל יום החלון שלה התמלא בצבעים. אחרי כמה שבועות, האישה הזקנה כבר לא הייתה בודדה. לא בגלל הפרחים עצמם, אלא בגלל הלב הקטן שהתחיל שרשרת של חסד בכפר כולו. **סיפור חסידי**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליליא, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הרסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמנה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עוזיא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יונה מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עוזיא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, ג'יא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול ארסה בת גבי ורגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל, ראובן בן איזא.

